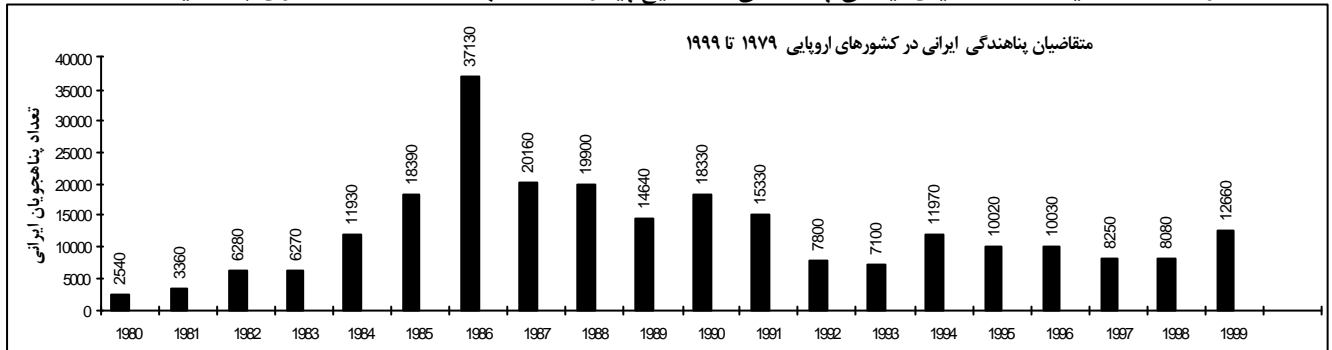

مروری بر وضعیت ایرانیان متقاضی پناهندگی در اروپا

نیماراشدان Rashedan1@yahoo.com

دویست و پنجاه هزار و پانصد و بیست نفر ایرانی پس از پیروزی انقلاب مارس ۷۹، بهمن ۵۷ از کشورهای اروپایی تقاضای پناهندگی کرده اند. سال گذشته، ۱۹۹۹ نیز ۱۲۶۶۰ نفر ایرانی به شمار متقاضیان پناهندگی در اروپا پیوستند این رقم با افزایش نه چندان چشمگیر در سال ۲۰۰۰ میلادی نیز ادامه یافت. حال منحنی پناهندگی ایرانیان به کشورهای مختلف قاره اروپا را در سالهای ۱۳۵۸ تا ۱۳۷۹ یعنی ۱۹۸۹ تا ۲۰۰۰ مورد بررسی قرار می دهیم

نمودار شماره یک - متقاضیان ایرانی پناهندگی از تاریخ پیروزی انقلاب در سال ۵۷ تا کنون به تفکیک سال

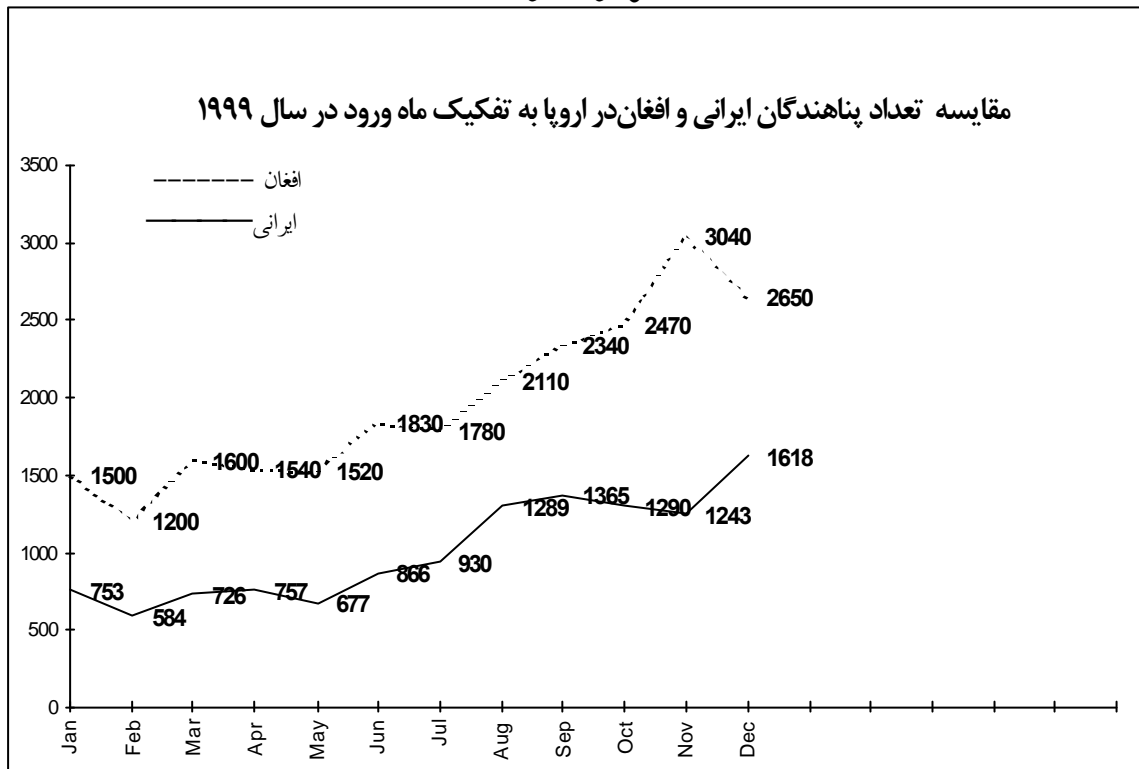

نتیجه گیری از مقایسات را به خواننده می سپاریم و فقط بذکر یک تذکر بسنده می کنیم که در سالهای دهه اول انقلاب هر گاه نقض حقوق بشر و سرکوب طرفداران احزاب سیاسی در ایران شدت گرفته است منحنی رفتار متناسبی را از خود نشان داده مثلا در کوران حوادث سالهای ۶۳ تا ۶۵ (۱۹۸۶-۱۹۸۴) عده پناهندگان ایرانی نسبت به سالهای قبل به ترتیب ۱۹۰٪ - ۱۵۴٪ و نهایتا ۲۰۱٪ رشد داشته است، در اینجا یک عامل سه گانه در پدیده فرار ایرانیان از کشور به چشم می خورد، اول آنکه در پی شکست پی در پی قوای ایران در جبهه های جنوب نظیر عملیات کربلای ۵ با حدود ۹۰۰۰۰ کشته، خانواده های بسیاری به فکر خروج اولاد ذکور خود و نجات جان آنان، افتادند دوم سرکوب شدید طرفداران گروهها که در سالهای ۶۳ به بعد وارد فاز محاکمات نظامی و اعدامهای دسته جمعی گردید، و سوم افزایش ناگهانی ارزش دلار، تورم و افزایش قیمتها، جالب اینجاست که عامل سوم در مورد بسیاری از کشورها به چشم می خورد مثلا اگر در مهرماه قیمت دلار آمریکا از n ریال به n+2000 ریال برسد، ما از انتهای مهر و اوائل آبان شاهد خروج جمع کثیری از پناهندگان خواهیم بود، یعنی منحنی سقوط قیمت ریال کاملا بصورت معکوس با منحنی خروج پناهندگان عمل می نماید و بهمین دلیل چون دولت پرزیدنت خاتمی توانسته است نرخ برابری دلار را در طول سه سال زمامداری اش تقریبا ثابت حفظ نماید و به پیش بینی کارشناسان نفتی قیمت نفت نیز تا مارس آینده روند صعودی خود را حفظ خواهد کرد پیش بینی می شود خروج ایرانیان متقاضی پناهندگی و مهاجران غیرقانونی در سال ۲۰۰۱ نیز در محدوده رقم ۱۲ تا ۱۵ هزار نفر تغییر محسوسی ننماید، آمار مربوط به برخی ماههای سال ۲۰۰۰ نشان می دهد که تقاضای پناهندگی ایرانیان در ماههای ژانویه و فوریه ۲۰۰۰ به ترتیب ۱۳۰۷ نفر و ۹۱۵ نفر بوده است اما در سال ۱۹۹۹ در ماه ژانویه ۷۵۳ و در فوریه ۵۸۴ ایرانی از کشورهای اروپایی تقاضای پناهندگی کرده اند، جالب اینجاست که منحنی ورود ایرانیان به اروپا و درخواست پناهندگی بلحاظ آماری منحنی با شیب ثابتیست در نمودار ذیل می توانید تعداد پناهندگان ایرانی را که در ماههای مختلف سال ۱۹۹۹ وارد اروپا شده اند مشاهده نمایید برای مقایسه منحنی درخواست پناهندگی اتباع افغانستان سال ۱۹۹۹ نیز آمده است .

قابل توجه اینکه علیرغم وقوع بحرانهای سیاسی در ۲۳ تیرماه ۷۸ (ماجرای کوی دانشگاه) که هم دولت ایران ادعا نمود باعث فرار مغزها از کشور شده و هم گروههای اپوزیسیون خارج از کشور . هزاران متقاضی پناهندگی نیز دلیل خود برای فرار از ایران را آشوبهای جولای ۹۹ اعلام نمودند، منحنی درخواست پناهندگان ایرانی در ماههای پس از آشوب چیز بخصوصی را نشان نمی دهد و پس از شورشهای دانشگاه عده متقاضیان پناهندگی در مقایسه با سالهای گذشته و دیگر پناهجویان با تابعیت غیرایرانی (مثلا سومالیاییها، یوگسلاوها، آفریقاییها و تاملیها) تغییر محسوسی نکرده است. به عبارتی وضعیت سیاسی، بازداشتها و ... تاثیری در تعداد ایرانیانی

که تصمیم به مهاجرت به اروپا گرفته اند نگذارده است.

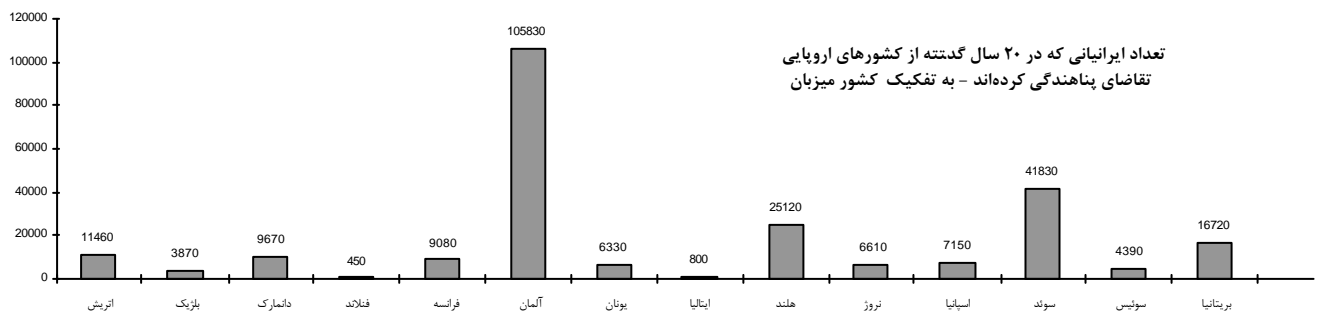
نمودار شماره ۲

ایرانیان کدام کشورها را برای پناهندگی بر می‌گزینند؟

اما ایرانیان کدام کشورها را برای پناهندگی بر می‌گزینند؟ در منحنیهای زیر خواهیم دید ایرانیان بصورت قبیله‌ای، فامیلی مهاجرت کرده‌اند، مهاجرین ایرانی نیز چون دیگر مهاجرین کشورهای را برگزیده‌اند که از وضع اقتصادی خوبی برخوردارند و همچنین عده زیادی از هموطنانشان در آنجا زندگی می‌کنند. منحنی اول عده ایرانیانیست که در ۲۰ سال گذشته به اروپا وارد و تقاضای پناهندگی کرده اند :

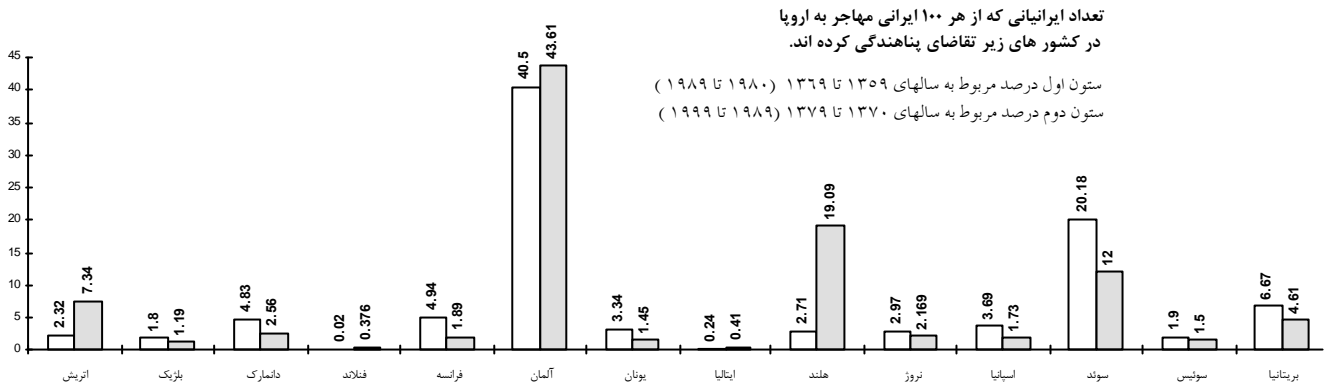
نمودار شماره ۳

نمودار بعدی نشان می‌دهد که از هر ۱۰۰ ایرانی چه تعداد به چه کشوری پناهنده شده اند ، خواهید دید اگر تعداد ایرانیانی که به سه کشور آلمان، سوئد و هلند پناهنده شده‌اند از صد نفر کم کنیم تنها رقم ۱۸ نفر به ۱۳ کشور اروپایی دیگر خواهد پیوست به عبارتی بیش از نیمی پناهندگان ایرانی راه سوئد و آلمان را در پیش می‌گیرند، دلیل این امر علیرغم اطلاع ایشان از شرایط جوی وحشتناک کشور سوئد و فعالیت گروههای نئونازی در آلمان ظاهرا استفاده از کمکهای قابل توجه Social و (ALH) Arbeitloshilfe و وجود اقوام

و فامیل‌های ایشان است که سال‌های قبل به این ۲ کشور کوچیده‌اند.

نمودار شماره ۴

چرا ایرانیانی که در دهه دوم مهاجرت یعنی سالهای ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۹ از ایران گریخته اند، ۹ برابر بیشتر به کشور هلند پناهنده شده‌اند؟ این سوالیست که در مقاله حاضر قصد پاسخ گویی به آن را نداریم، اما ایرانیان چه بخش از کل پناهندگان قاره اروپا را تشکیل می دهند، آمار موجود در این زمینه را در دو دهه متوالی یعنی سالهای دهه ۸۰ میلادی و سالهای دهه ۹۰ بررسی می کنیم، کاملاً مشخص است که بحرانهای بزرگ و طولانی بر تعداد پناهندگان تاثیر می گذارند کما اینکه جنگ های بالکان نزدیک به ۹۰۰ هزار تبعه یوگسلاوی سابق را روانه غرب اروپا نمود، یا جنگ افغانستان یک میلیون و چهارصد هزار افغانی را به ایران گسیل داشت، اما خوشبختانه مهاجرت از ایران همواره شدتی منطقی داشته و از شیب مناسبی برخوردار بوده است. در جدول زیر خواهیم دید ایرانیان در سالهای دهه ۹۰، هشتمین رتبه پناهندگان قاره اروپا را کسب کرده اند.

جدول شماره ۱ مقایسه تابعیت بیشترین درخواست کنندگان پناهندگی در اروپا در سالهای ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۹ از مجموع ۴۲،۲۷۸،۹۳۰ متقاضی

رتبه	تابعیت	تعداد	درصد	رتبه	تابعیت	تعداد	درصد
۱	یوگسلاوی	۷۶۸۷۰۰	۱۹	۶	سریلانکا	۱۵۴۰۲۰	۳.۸
۲	رومانی	۴۰۰۸۲۰	۹.۹	۷	بلغارستان	۱۱۲۳۳۰	۲.۸
۳	ترکیه	۳۷۲۴۴۰	۹.۲	۸	ایران	۱۱۱۵۵۰	۲.۸
۴	عراق	۱۵۷۸۵۰	۳.۹	۹	سومالی	۱۱۱۰۸۰	۲.۷
۵	بوسنی هرزگوین	۱۵۵۳۶۰	۳.۸	۱۰	کنگو - زئیر	۱۰۸۱۵۰	۲.۷

و لی در سالهای دهه ۸۰ میلادی یعنی ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۹ ایران سومین کشور صادرکننده پناهنده به اروپا بوده است

جدول شماره ۲ مقایسه تابعیت بیشترین درخواست کنندگان پناهندگی در اروپا در سالهای ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۹ از مجموع ۱،۶۷۱،۶۸۰ متقاضی

رتبه	تابعیت	تعداد	درصد	رتبه	تابعیت	تعداد	درصد
۱	ترکیه	۲۴۲۵۲۰	۱۴.۵	۶	غنا	۵۹۲۴۰	۳.۵۴
۲	لهستان	۱۲۳۷۸۰	۱۲.۷۸	۷	پاکستان	۵۶۶۱۰	۳.۳۸
۳	ایران	۱۴۰۸۹۰	۸.۴۲	۸	لبنان	۵۵۰۷۰	۳.۲۹
۴	سریلانکا	۱۰۵۴۵۰	۶.۳	۹	رومانی	۵۲۷۹۰	۳.۱۵
۵	یوگسلاوی	۶۷۶۵۰	۴.۰۴	۱۰	چک	۴۹۲۹۰	۲.۹۴

ایرانیان چگونه به اروپا می آیند؟

ایرانیان چگونه به اروپا می آیند؟ کشف مسیر ورود مهاجران غیرقانونی ایرانی به اروپا بسیار ساده است ، کفایت که تعداد پرونده‌های درخواست پناهندگی ایرانیان در کشورهای مختلف را در جدولی قرار دهیم سپس کشورهای را که پلیس گزارش نموده عده قابل توجهی از پناهندگان ایرانی در آنجا ناپدید شده اند در یک ستون خاص قرار دهیم، آن کشورها مسیر ایرانیان هستند، مهاجری که به مقصد استنکلم در حرکت است به محض آنکه توسط پلیس اسلونی، ایتالیا، سوئیس، اتریش، چک، مجارستان و لهستان دستگیر شود از آن کشور تقاضای پناهندگی خواهد نمود، پس از مدتی از یک هفته تا چند ماه فرد مزبور از کشور فوق خواهد گریخت و راه سوئد یا کشور مقصد خود را در پیش خواهد گرفت، پلیس اروپا خوبی از این امر آگاه است بدین سبب اقدام به انگشت نگاری از متقاضیان پناهندگی می‌نماید، پلیس اروپایی به سرعت در حال گسترش یک شبکه بزرگ کامپیوتریست که خواهد توانست افرادی را که در دیگر کشورهای اروپایی درخواست پناهندگی کرده اند شناسائی کند در جدول بعد مسیرهای احتمالی ایرانیان را بررسی می‌کنیم :

جدول شماره ۳ حاوی تعداد افرادیست که از جمهوری اسلونی در سال ۱۹۹۹ تقاضای پناهندگی نموده‌اند :

جدول شماره ۳

ایران	۹۰	٪۱۰.۴
یوگسلاوی	۴۰۰	٪۴۶.۱
بوسنی	۵۹	٪۶.۸
عراق	۵۸	٪۶.۷
ترکیه	۵۸	٪۶.۷
بقیه کشورها	۲۹۲	٪۳۳

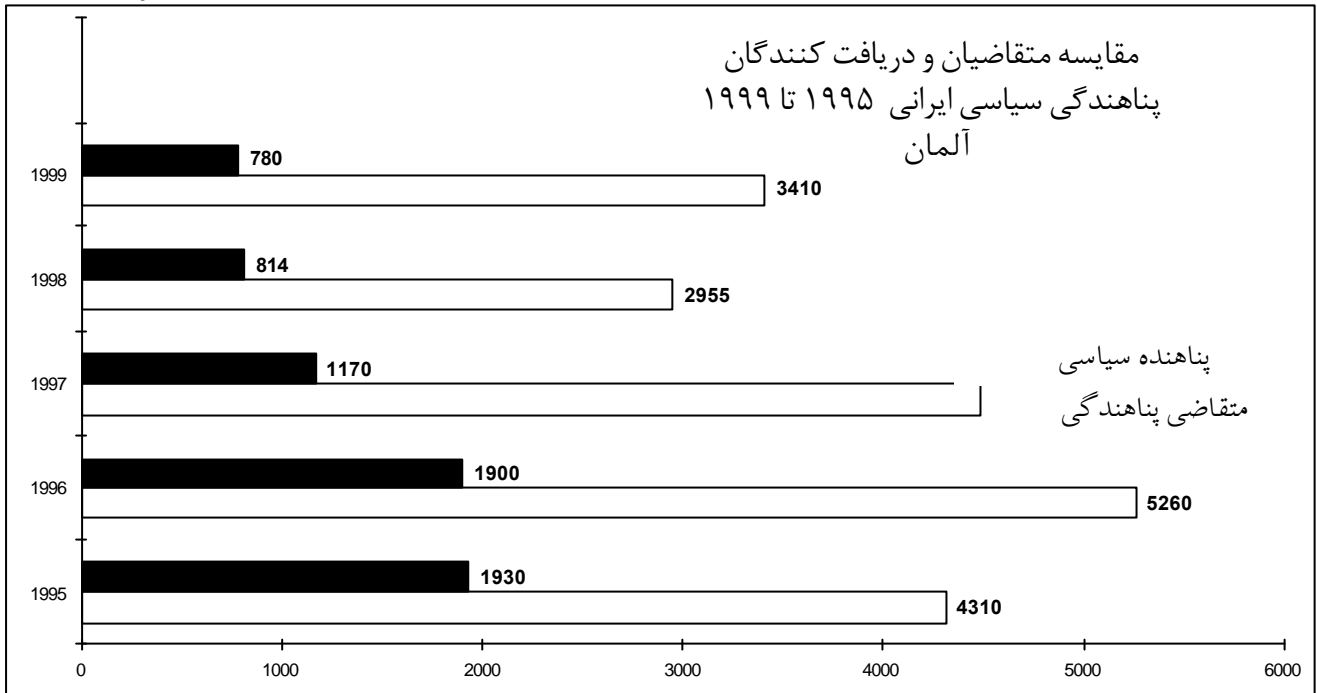
همانطور که انتظار می‌رود پلیس اسلونی می‌گوید این تعداد اتباع ایران همگی بدون آنکه اثری بجای بگذارند ناپدید شده‌اند.

این وضعیت در مورد کشورهای زیر هم وجود دارد : اتریش، پاکستان، سوئیس، چک، اسلواکیا، مجارستان لهستان، ایتالیا و به تازگی بلژیک و فرانسه که ایرانیان از دو کشور اخیر برای فرار به انگلیس استفاده می نمایند، بهر تقدیر قاچاق انسان با تابعیت ایرانی بیشتر از طریق ترکیه، بوسنی، کرواسی، اسلونی، ایتالیا، سوئیس و فرانسه صورت می‌پذیرد.

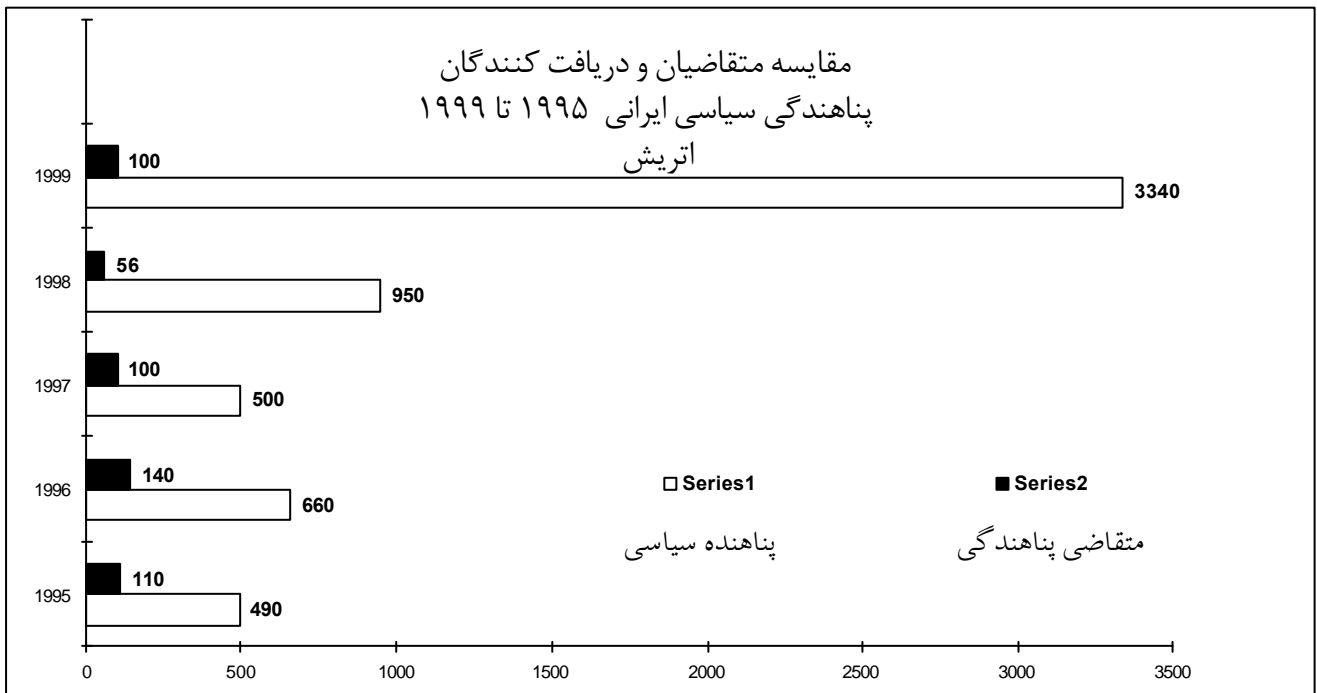
چه تعداد پناهندگی سیاسی دریافت می‌دارند؟

اما عکس العمل دادگاه‌های پناهندگی کشورهای اروپایی در برابر درخواستهای ایرانیان چگونه است؟
 دلیل اهمیت این بخش تمامی کشورهای اروپایی را بصورت جداگانه در نمودارهای ۵ تا ۱۴ ترسیم نموده‌ام:

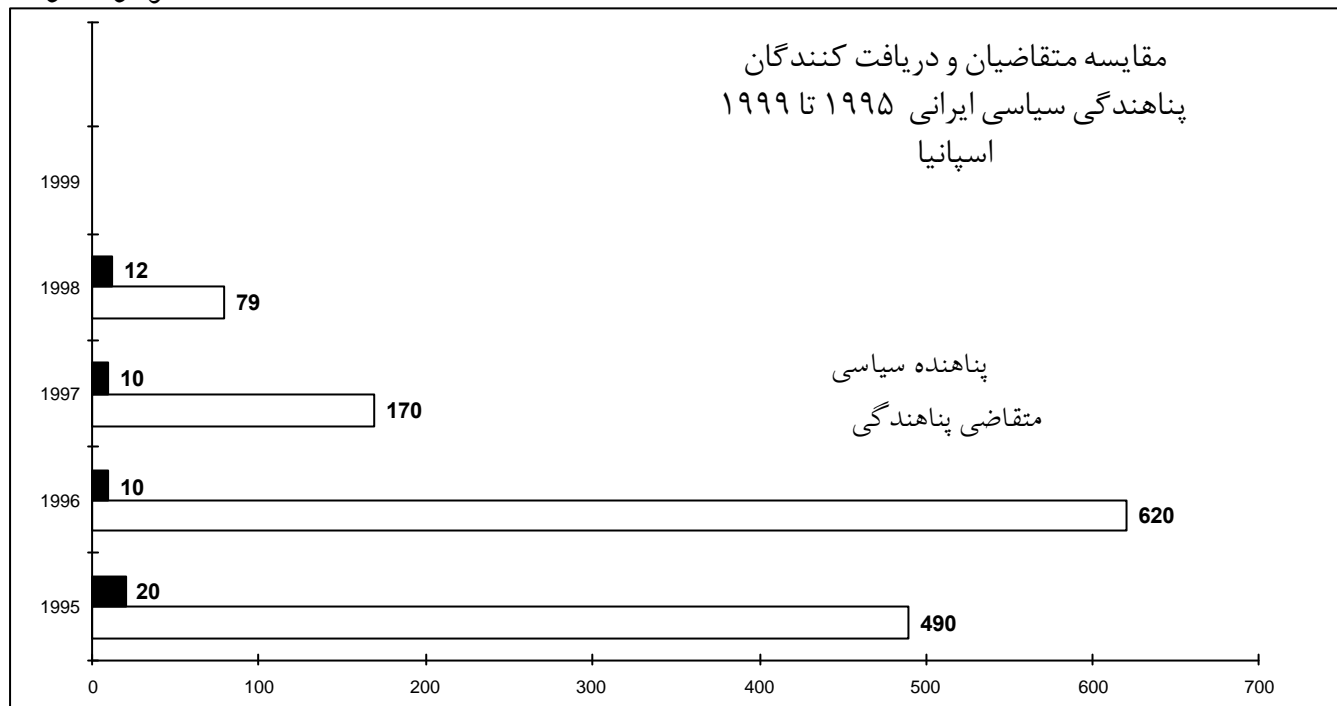
نمودار شماره ۵

نمودار شماره ۶

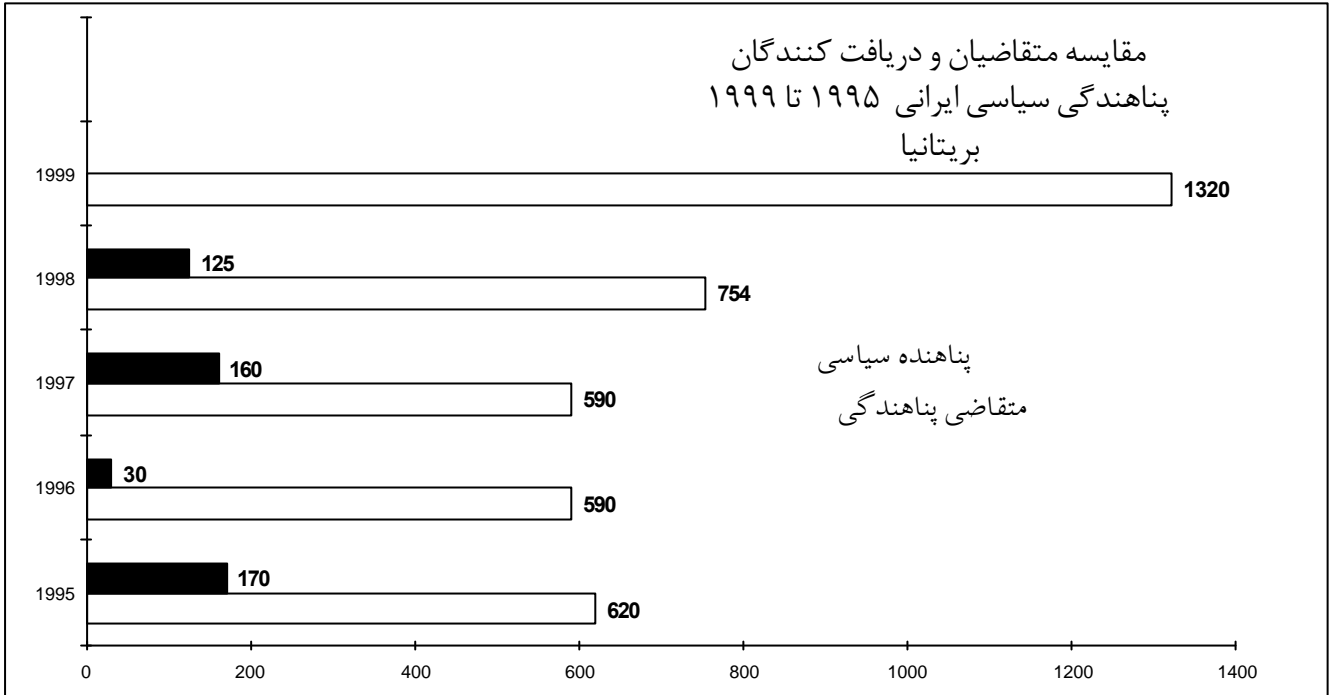
نمودار شماره ۷

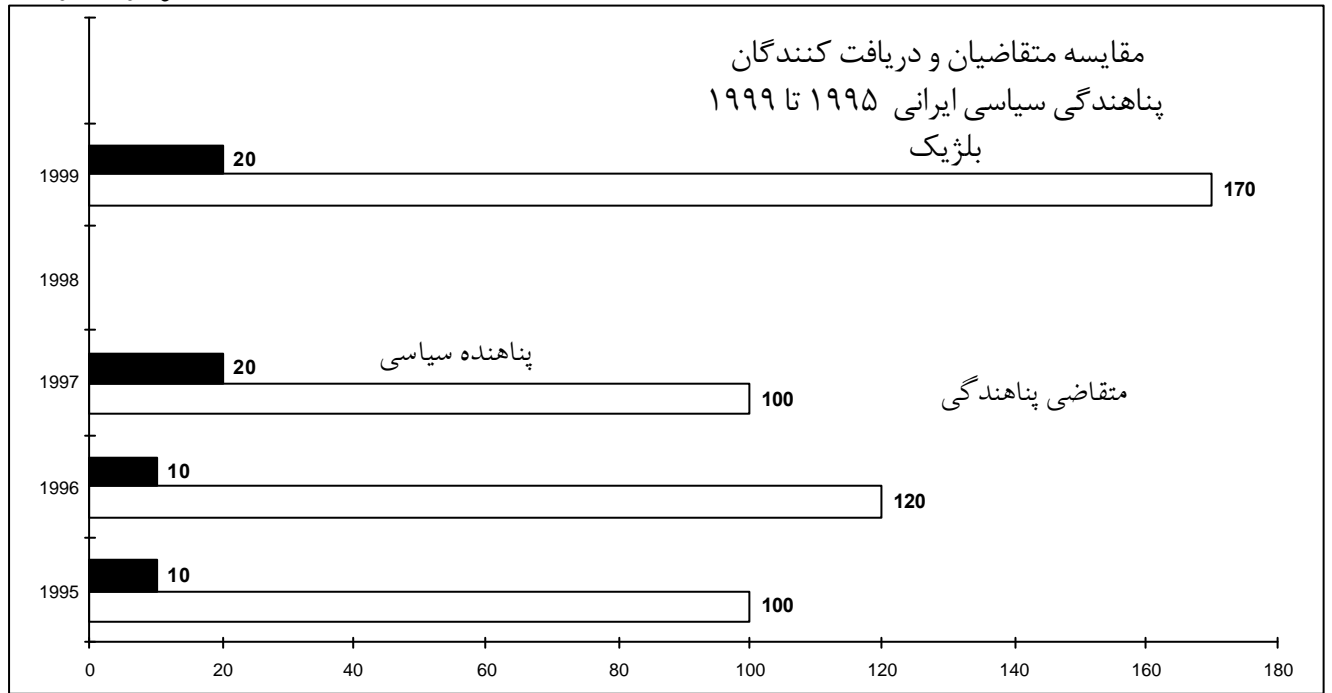
نمودار شماره ۸

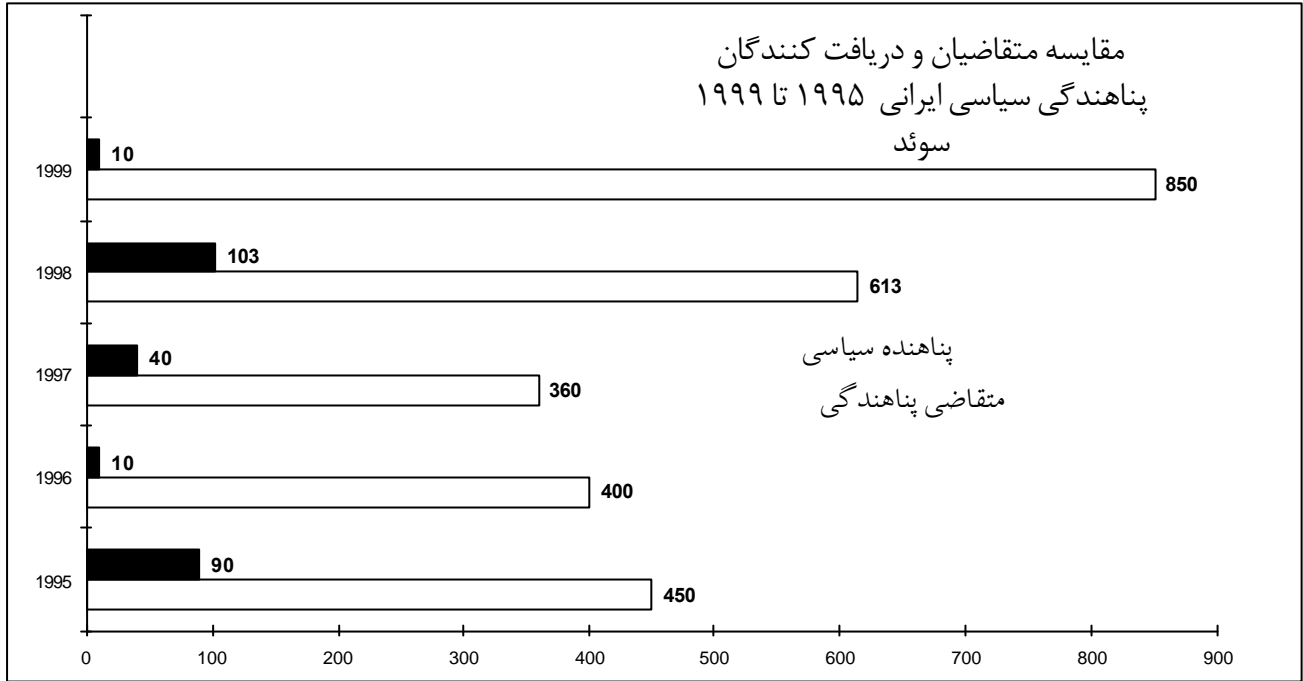
نمودار شماره ۹

نمودار شماره ۱۰

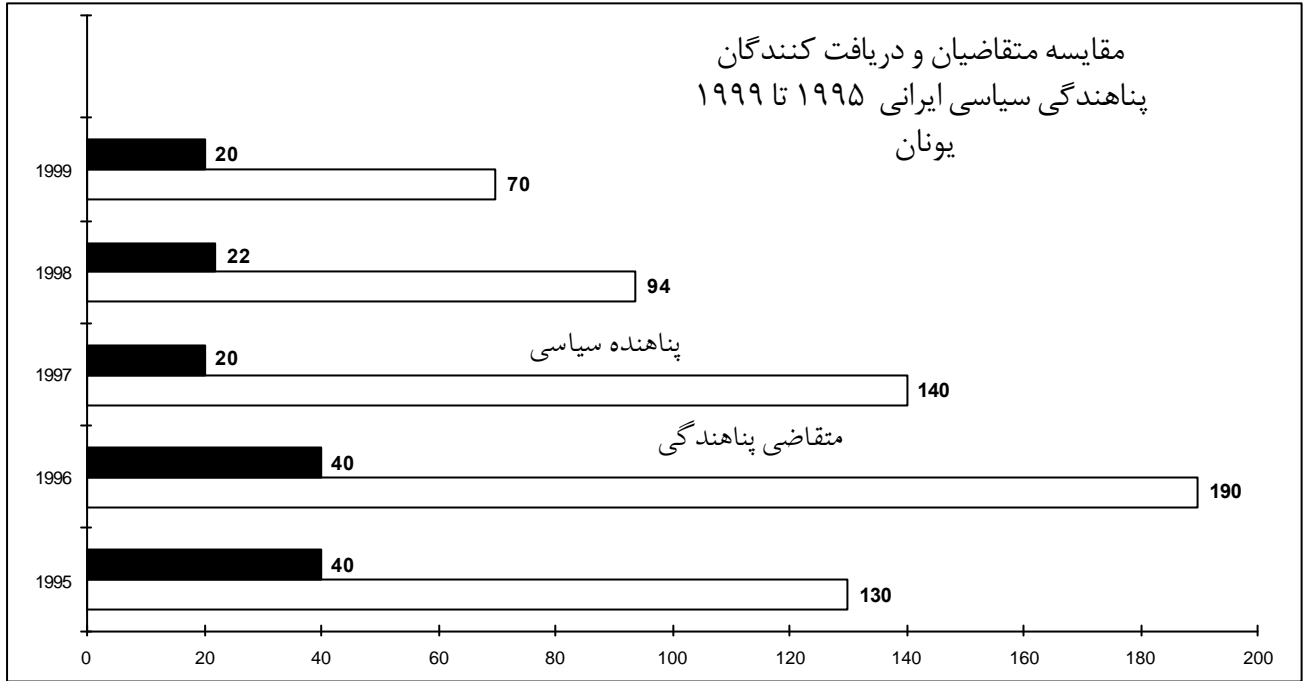
نمودار شماره ۱۱

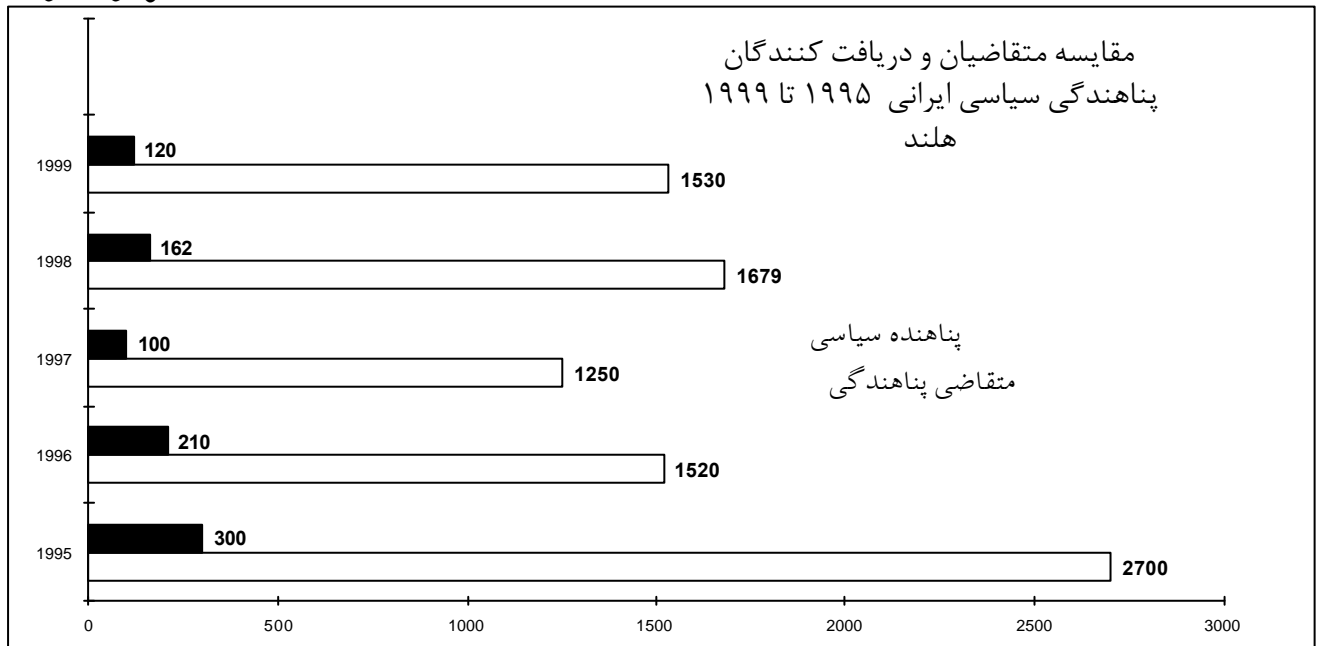
نمودار شماره ۱۲

نمودار شماره ۱۳

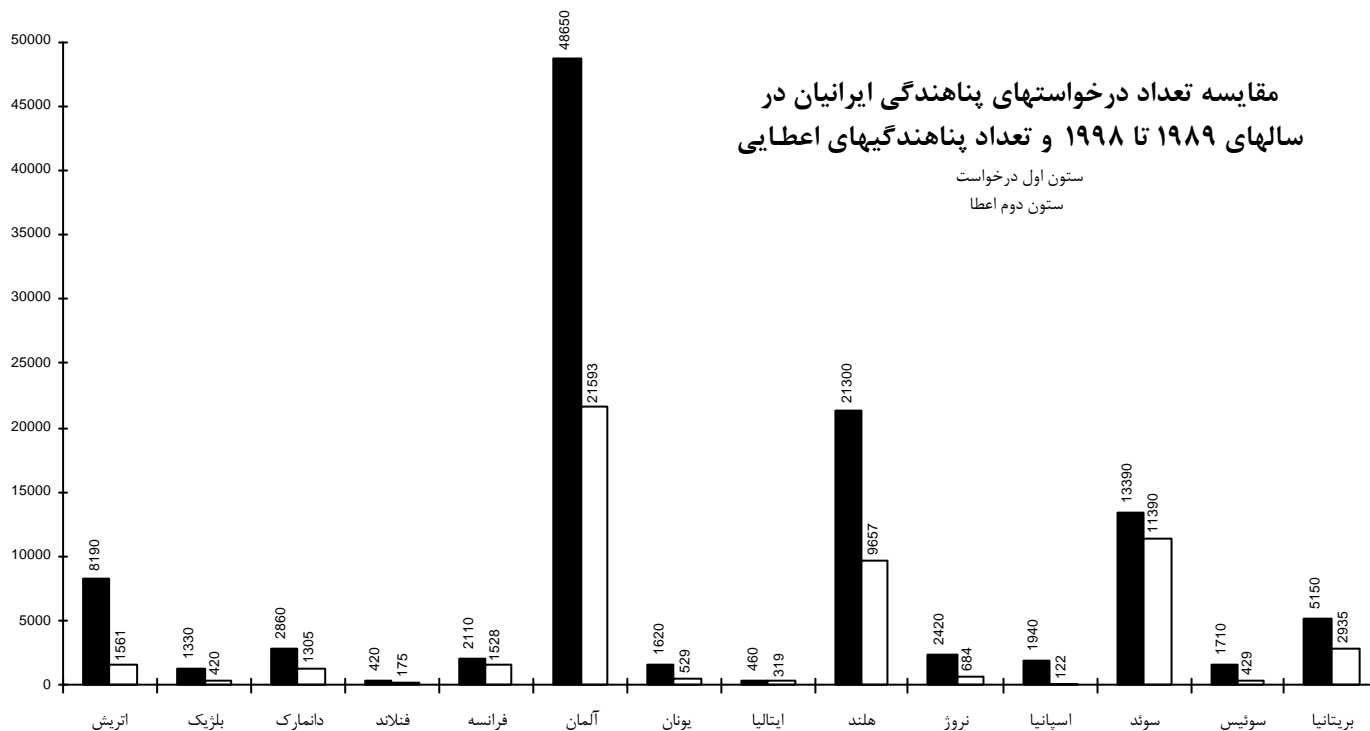

نمودار شماره ۱۴

در فاصله سالهای ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۸ تعداد ۱۱۱,۵۵۰ ایرانی از ۱۴ کشور اروپایی (بجز پرتغال) درخواست پناهندگی سیاسی نموده اند دادگاههای پناهندگی با ۵۲,۶۵۴ تقاضا موافقت نموده‌اند. در نمودار ۱۵ تعداد ایرانیانی که در ۱۰ سال گذشته از کشورهای اروپایی پناهندگی سیاسی دریافت کرده‌اند مشاهده خواهید نمود، ستون اول متقاضیان پناهندگی با تابعیت جمهوری اسلامی ایران را نشان می‌دهد و ستون بعد آن تعداد ایرانی را که موفق به دریافت پناهندگی سیاسی شده‌اند.

نمودار شماره ۱۵

به نظر می‌رسد سه کشور آلمان، هلند و خصوصاً سوئد که در سالهای گذشته بسیار بیشتر از کشورهای اروپایی دیگر به ایرانیان پناهندگی سیاسی اعطا کرده‌اند در آخرین سال قرن بیستم یعنی ۱۹۹۹ بطور بی‌سابقه‌ای سیاستهای اعطای پناهندگی به ایرانیان را تغییر داده‌اند کشور سوئد که در سالهای گذشته به ۸۵٪ ایرانیان پناهندگی اعطا می‌نمود سال گذشته تنها سه و نیم درصد از ۸۵۰ ایرانی یعنی فقط ۱۰ متقاضی پناهندگی ایرانی را پذیرفته است، در حالیکه در همان سال سوئد به ۶۳.۹٪ از عراقیها، ۴۲.۲٪ افغانها، ۶۳.۹٪ از سومالیاییها، و ۲۲.۲٪ از اتباع بوسنی و هرزگوین پناهندگی اعطا نموده است. در جدول شماره ۴ آمار اعطای پناهندگی چند کشور به ایرانیان را که در سال ۱۹۹۹ به شکل چشمگیری کاهش یافت، مشاهده می‌کنید:

جدول شماره ۴

کشور	درصد
آلمان	۴۴.۳٪
سوئد	۸۵٪
هلند	۴۵.۳٪
بریتانیا	۵۷٪
نروژ	۲۸.۲٪
دانمارک	۴۵.۵٪
سوئد	۳.۵٪
هلند	۴.۵٪
بریتانیا	-
نروژ	۶.۲٪
دانمارک	۱۲.۴٪

درصدی از ایرانیان که در ۱۰ سال گذشته موفق به اخذ پناهندگی شده‌اند. درصدی از ایرانیان که در سال ۹۹ موفق به اخذ پناهندگی شده‌اند.

تذکر: تعداد بسیار کمی از ایرانیان که واجد شرایط دریافت پناهندگی سیاسی نبوده‌اند، پناهندگی انسانی یا اجتماعی دریافت نموده‌اند ولی درصد اینگونه افراد حتی ۲٪ کل متقاضیان نیست.

دادگاههای پناهندگی کانادا، ایالات متحده آمریکا و نیوزلند

گرچه هدف اصلی ام ارائه آمار مربوط به اروپا بوده است، لیکن چون بسیاری از ایرانیان از اروپا در سالهای گذشته کوشیده اند با استفاده از طرق قانونی و یا غیرقانونی به کانادا و ایالات متحده برسند. آمار مختصری راجع به برخورد دادگاههای پناهندگی این چهار کشور با ایرانیان ارائه می شود :

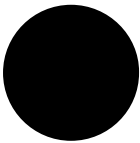
جدول شماره ۵ سال میلادی ۱۹۹۹
تمام ارقام مربوط به ایرانیان است .

نیوزلند	ایالات متحده آمریکا	کانادا	وضعیت
۰	۱۶۱۰	۹۰۰	متقاضی پناهندگی بلا تکلیف از سالهای قبل
۱۰۰	۱۳۹۰	۷۹۰	پناهنده جدیدالورود در سال ۱۹۹۹
۸۰	۷۴۰	۶۶۰	پاسخ مثبت به درخواستهای پناهندگی در سال ۱۹۹۹
۰	۲۱۰	۲۰۰	پاسخ منفی به درخواستهای پناهندگی در سال ۱۹۹۹
۰	۴۳۰	۸۰	پرونده مختومه بدون جواب (فوت، فرار از کشور، اخذ اقامت به شیوه ازدواج و یا انصراف)
۰	۱۴۵۰	۷۷۰	پرونده بلا تکلیف برای تصمیم گیری به سال بعد ارجاع شد.

جدول شماره ۶ سال میلادی ۱۹۹۸
تمام ارقام مربوط به ایرانیان است .

ایالات متحده آمریکا	کانادا	وضعیت
۱۲۲۵	۱۳۸۶	متقاضی پناهندگی بلا تکلیف از سالهای قبل
۷۴۶	۸۸۰	پناهنده جدیدالورود در سال ۱۹۹۸
۴۹۶	۹۱۵	پاسخ مثبت به درخواستهای پناهندگی در سال ۱۹۹۸
۳۹	۲۹۰	پاسخ منفی به درخواستهای پناهندگی در سال ۱۹۹۸
۲۰۵	۱۷۳	پرونده مختومه بدون جواب (فوت، فرار از کشور، اخذ اقامت به شیوه ازدواج و یا انصراف)
۹۱۰	۱۳۷۸	پرونده بلا تکلیف برای تصمیم گیری به سال بعد ارجاع شد.

پایان بخش اول

تذکر: منبع تمامی آمار، جداول و نمودارهای این مقاله گزارشات پلیس کشورهای اروپاییست که هر ساله توسط کمیساری عالی پناهندگان سازمان ملل جمع آوری و ارائه می گردد.
دسته بندی آمار توسط Registration and Statistics Unit Programme Coordination Section UNHCR در شهر ژنو، سوئیس انجام گرفته است جهت اطلاع بیشتر با آدرس این مرکز hqcs00@unhcr.ch مکاتبه کنید.
هر گونه سوال و نظر خود را به آدرس پست الکترونیک نگارنده ارسال نمایید Rashedan1@yahoo.com